

Hayat Bilgisi Derslerinde Web 2.0 Araçlarının Kullanımına Yönelik Karşılaştırmalı Bir İnceleme*

A Comparative Study on the Use of Web 2.0 Tools in Life Science Lessons

Sinan Arı¹

¹Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, sinanari@bayburt.edu.tr,
(<https://orcid.org/0000-0003-0769-7317>)

Geliş Tarihi: 13.12.2024

Kabul Tarihi: 02.06.2025

ÖZ

Teknoloji tabanlı ortamlar birçok alanda hızla yaygınlaşmış ve eğitim-öğretim faaliyetlerinde de birçok yenilik başlamıştır. Eğitimcilerin dikkatini çekmeyi başaran bu yeniliklerden bir tanesi de Web 2.0 araçlarıdır. Bu çalışma ile hayat bilgisi dersinde Web 2.0 araçlarının kullanımı konusu, bu konuda eğitimi olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin görüşlerinden yola çıkarak karşılaştırmalı bir inceleme yapmak hedeflenmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması tercih edilmiştir. Bu kapsamda amaçlı örnekleme yoluyla belirlenen 20 sınıf öğretmenine yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış, gözlemler yapılmış ve saha notları alınmıştır. Veriler betimsel analiz yolu ile çözümlenmiştir. Bulgulara göre sınıf öğretmenleri daha çok Kahoot, Canva, Wordwall gibi araçları bilmektedir. Web 2.0 araçları ile ilgili eğitim alan sınıf öğretmenlerinin almayanlara göre çok daha fazla çeşit sıraladıkları görülmüş ve hayat bilgisi derslerinde dersin içeriğini zenginleştirme, ölçme değerlendirme gibi birçok açıdan bu araçları kullandıkları anlaşılmıştır. Her iki gruptaki sınıf öğretmenleri hayat bilgisi dersinde Web 2.0 araçlarını kullanmak üzerine birçok avantaj ve dezavantaj sıralamışlardır. Ancak Web 2.0 araçları üzerine eğitim almamış sınıf öğretmenleri dezavantajlar üzerine daha çok görüş bildirmişlerdir. Çalışma sonunda Web 2.0 araçları üzerine eğitim almış sınıf öğretmenlerinin bu araçları kullanma konusunda istekli oldukları, hayat bilgisi derslerinde sıklıkla kullandıkları ancak eğitim almamış sınıf öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarından haberdar olmalarına rağmen hayat bilgisi derslerinde kullanmadıkları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hayat bilgisi, Web 2.0, teknoloji, sınıf öğretmeni.

ABSTRACT

Technology-based environments have rapidly become widespread in many fields and many innovations have started in education and training activities. One of these innovations that have managed to attract the attention of educators is Web 2.0 tools. This study aims to compare the use of Web 2.0 tools in the life science course based on the views of primary school teachers with and without training on this subject. A case study, one of the qualitative research designs, was preferred. In this context, a semi-structured interview form was applied to 20 primary school teachers determined through purposive sampling, observations were made and field notes were taken. The data were analyzed through descriptive analysis. According to the findings, primary school teachers mostly know tools such as Kahoot, Canva, and Wordwall. It was seen that the primary school teachers who received training on Web 2.0 tools listed

* Bu araştırma 12-15 Kasım 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilen 22. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda (USOS) özet bildiri olarak sunulmuştur.

more types than those who did not, and it was understood that they used them in many aspects such as enriching the content of the lesson and measurement and evaluation in life science lessons. Primary school teachers in both groups listed many advantages and disadvantages of using Web 2.0 tools in life science lessons. However, primary school teachers who were not trained in Web 2.0 tools gave more opinions on the disadvantages. At the end of the study, it was concluded that primary school teachers who had received training on Web 2.0 tools were willing to use these tools and used them frequently in life science lessons.

Keywords: Life science, Web 2.0, technology, primary school teacher.

GİRİŞ

Teknolojinin etkisi ile birlikte hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da dijital araçlar ve kaynakların etkisi artmaktadır. Eğitim sisteminde yaşanan hızlı dönüşümler, teknolojinin etkisiyle şekillenmekte, eğitim alanında dijitalleşme artan bir ivmeyle ilerlemektedir. Bu durum öğretim süreçlerini etkileyerek derslerde kullanılan öğretim, yöntem, teknik ve materyallere kadar her bir unsuru şekillendirmektedir. Dijitalleşme ile birlikte hem öğretmen hem de öğrenci bakımından bir dönüşüm söz konusudur. Ancak bu dönüşüm yalnızca bugünü etkileyen değil hızlı bir şekilde yarına da etki edecek bir dönüşümdür. Dolayısı ile temel eğitimde önemli bir rolü olan sınıf öğretmenleri de bu dönüşüme uyum sağlamak durumundadır. Eğitimin dinamik yapısı ile de eğitimciler bilindik öğretim yöntem ve teknikleri kullanmak yerine yeni arayışlara yönelmektedir.

İnternetin sağladığı bilgiye hızlı erişim ve bilgi paylaşımı olanakları, öğrencilerin ve öğretmenlerin öğrenme süreçlerini dönüştüren temel faktörler arasında yer almaktadır (Horzum 2011). Dijital teknolojilerle desteklenen eğitimin başlangıcı, bilgisayarların sınıf ortamlarına girmesi ve internetin eğitim materyallerine entegrasyonu ile mümkün hale gelmiştir. Bu gelişmeler, öğrencilerin bilgiye ulaşma, bilgi paylaşımı ve iş birliği gibi önemli öğrenme süreçlerini destekleyerek eğitimde yeni bir dönemin başlamasına öncülük etmiştir (Akpınar, Aktamış, & Ergin, 2005). Teknolojinin eğitimde kullanımı, ilk olarak bilgiye erişimi kolaylaştırmak amacıyla başlamış, fakat zaman içinde çok yönlü bir öğrenme ekosistemi haline dönüşmüştür. Bu dönüşümün ilk aşaması, internetin eğitimde bir bilgi kaynağı olarak kullanılmaya başladığı Web 1.0 döneminde yaşanmıştır. Web 1.0, internetin henüz bilgiye tek yönlü erişim sağladığı bir dönem olup, bu dönemde öğretmen ve öğrenciler, interneti yalnızca pasif bir bilgi kaynağı olarak kullanmıştır. Web 1.0 döneminde öğrenciler, içerik üzerinde değişiklik yapma veya yorum ekleme gibi etkileşimlerde bulunamamış, yalnızca sunulan içerik ile sınırlı kalmıştır (Merriam, 2009). Bu dönemde, eğitim içerikleri ve materyaller statik olarak sunulup etkileşim ve iş birliğine dayalı öğrenme olanakları oldukça sınırlı kalmıştır (Ajjan & Hartshorne, 2008). Teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte, 2000'li yılların başında Web 2.0 dönemine geçilmiştir. Web 2.0, internet kullanıcılarına içerik oluşturma, paylaşma ve etkileşimde bulunma olanakları sunarak interneti daha dinamik ve etkileşimli bir platforma dönüştürmüştür (Kayaduman vd., 2011). Bu değişim, öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımlarını desteklemiş ve öğrenme süreçlerine daha fazla iş birliği ve etkileşim katmıştır. Özellikle sosyal medya, bloglar, video paylaşım siteleri ve dijital eğitim araçlarının yaygınlaşması, eğitimde yenilikçi yaklaşımların uygulanmasını sağlamıştır (Elmas & Geban, 2012).

Web 2.0 teknolojileri, eğitim ortamlarını yeniden şekillendirerek öğrencilere bilgiye daha hızlı ve daha etkili bir şekilde ulaşma fırsatı sunmuştur. Bu dönemde, Edmodo, Kahoot, Padlet gibi etkileşimli araçlar, öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif katılmasını sağlamakla kalmamış, aynı zamanda öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasındaki iletişimi de güçlendirmiştir (Çetinkaya & Taş, 2016; Ekici, 2016; Karadeniz & Faiz, 2022). Bu araçların sunduğu olanaklar, öğrencilerin bireysel öğrenme hızlarına göre uyarlanabilir içerikler oluşturarak öğrenme motivasyonlarını artırmaktadır. Ayrıca, etkileşimli öğrenme ortamları yaratarak, öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine olanak

tanımaktadır (Akkoyunlu, 2002). Web 2.0 araçlarının eğitimdeki bir diğer önemli katkısı, öğrencilere iş birliğine dayalı öğrenme fırsatları sunmasıdır. Örneğin, öğrenciler Padlet gibi platformlarda grup çalışmaları yaparak ortak projeler oluşturabilmekte, Edmodo üzerinden ders içeriklerini paylaşabilmekte ve Kahoot gibi oyun tabanlı öğrenme araçları ile ders içeriğini eğlenceli bir şekilde pekiştirebilmektedir. Araştırmalar, bu tür araçların öğrenme motivasyonunu ve ders içi etkileşimi artırdığına işaret etmektedir (Deperlioğlu & Köse, 2010). Web 2.0'ın sunduğu bu yenilikçi araçlar, öğrencilerin sosyal becerilerinin yanı sıra bilgi teknolojilerini kullanma becerilerini de geliştirmekte ve onları dijital dünyaya hazırlamaktadır (Özel, 2012). Bu hazırlanışa katkı sağlayan derslerden birisi de hayat bilgisi dersidir. Hayat bilgisi dersi, ilköğretim müfredatında öğrencilerin sosyal beceriler, çevre bilinci ve toplumsal farkındalık gibi temel değerleri kazanmalarını hedefleyen önemli bir ders olarak yer almaktadır (Elmas & Geban, 2012). Bu dersin amacı, öğrencilerin toplum içinde daha bilinçli bireyler olmalarını sağlamak ve sosyal sorumluluk bilincini erken yaşlardan itibaren kazandırmaktır. Hayat bilgisi dersinin içeriğinde, öğrencilerin çevrelerini tanımalarına ve topluma karşı duyarlı birer birey olarak yetişmelerine yardımcı olacak çeşitli konular işlenmektedir. Örneğin, çevre koruma, kişisel temizlik ve sağlık gibi konular öğrencilerin günlük hayatlarına doğrudan uygulanabilecek bilgiler sunmakta ve onların hayat boyu kullanacakları becerileri geliştirmektedir (Anılan & Kılıç, 2010). Bu ders, öğrencilerin toplumsal değerleri öğrenme sürecini desteklemekle birlikte, onların akademik başarılarına da olumlu katkılar sağlamaktadır. Araştırmalar, hayat bilgisi dersinin öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerine önemli katkılarda bulunduğunu göstermektedir (Paliç & Akdeniz, 2012). Bu bağlamda, hayat bilgisi dersinin öğrencilere birçok bilgi, beceri, değer ve sorumluluk kazandırdığını söylemek mümkündür.

Teknoloji destekli eğitim öğrencilere zenginleştirilmiş deneyimler sağlamaktadır (Demir vd., 2024). Web 2.0 araçları, diğer derslerde olduğu gibi hayat bilgisi dersinde de etkileşimli öğrenme, öğrenci katılımı ve kalıcı öğrenme açısından çeşitli fırsatlar sunabilir. Bu araçlar, öğrencilerin derslere daha fazla dahil olmasını ve öğrenme sürecine aktif olarak katılmasını teşvik edebilir. Örneğin, Padlet aracılığıyla yapılan grup çalışmaları, öğrencilerin iş birliği yaparak öğrenme süreçlerine katılmalarını sağlamakta ve bu süreçte bilgiyi daha kalıcı bir şekilde öğrenmelerine olanak tanımaktadır (Durualp & Aral, 2010). Öğrencilerin Web 2.0 araçlarıyla etkileşime geçmesi, onların dijital okuryazarlık becerilerini de geliştirmektedir. Dijital okuryazarlık, günümüz bilgi toplumunda önemli bir beceri olarak kabul edilmekte ve öğrencilerin dijital dünyaya uyum sağlamaları açısından büyük bir önem taşımaktadır (Ajjan & Hartshorne, 2008). Hayat bilgisi dersinde kullanılan dijital araçlar, öğrencilerin hem derse olan ilgisini artırabilir hem de onların dijital becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayabilir. Web 2.0 araçlarının sınıf ortamlarında sağladığı en büyük avantajlardan biri, öğrenmeyi daha etkileşimli ve kalıcı hale getirmesidir.

Eğitim sistemindeki dijital dönüşüm, öğretmenlerin derslerde kullandığı materyallerden öğretim yöntemlerine kadar her alanda değişim yaratmaktadır. Özellikle son yıllarda, dijital araçlar ve Web 2.0 teknolojileri eğitim süreçlerine önemli bir ivme kazandırmıştır. Bu araçlar, öğrenme ortamlarını daha etkileşimli ve dinamik hale getirerek öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmekte, aynı zamanda öğretmenlerin ders içeriğini zenginleştirmelerine olanak tanımaktadır. Ancak, tüm öğretmenler bu teknolojileri kullanma konusunda aynı seviyede bilgiye sahip değildir. Özellikle öğretmenlerin Web 2.0 araçlarına dair eğitim alıp almamaları, bu araçların sınıf içi uygulama biçimlerini önemli ölçüde etkilemektedir. Hayat bilgisi dersi gibi temel eğitimde önemli bir yere sahip derslerde ise, Web 2.0 araçlarının kullanımı, öğrencilerin hem akademik başarılarını hem de sosyal becerilerini geliştirmeleri açısından büyük bir potansiyel taşımaktadır. Ancak bu araçların etkin bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin dijital becerilere sahip olmaları, bu araçları pedagojik olarak nasıl entegre edeceklerini bilmeleri gerekmektedir. Web 2.0 araçları, öğrencilere grup çalışmaları yapma, bilgi paylaşma ve öğrenme süreçlerine aktif katılım sağlama imkânı sunarken aynı zamanda öğretmenlerin de

öğrencilerle olan etkileşimlerini daha güçlü hale getirebilir. Fakat bu avantajlardan tam anlamıyla yararlanabilmek için öğretmenlerin, dijital eğitim araçlarını ve teknolojilerini etkin kullanabilmeleri için yeterli bilgiye ve donanıma sahip olmaları büyük önem arz etmektedir.

Yukarıda Web 2.0 araçlarının kullanımı ile ilgili ifade edilen tüm bu avantajlı durumların oluşabilmesinin; sınıf öğretmenlerinin bu araçlara karşı bakış açılarına, bu araçları kullanabilmelerine, kendilerini güncelleyerek eğitim öğretim süreçlerine uyarlamalarına bağlı olduğu düşünülmektedir. Dolayısı ile bu çalışma ile de hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarının kullanımının bu konuda eğitim almış ve almamış sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Çünkü eğitimdeki bu dijitalleşme süreci yalnızca bugünü değil geleceğin eğitim anlayışını da şekillendirecektir.

Bu doğrultuda şu sorulara cevaplar aranmıştır:

- 1-Web 2.0 araçlarının derslerde kullanımı üzerine konu ile eğitim almış ve almamış sınıf öğretmenlerinin düşünceleri nelerdir?
- 2-Sınıf öğretmenlerinin bildikleri veya kullandıkları Web 2.0 araçları nelerdir? Eğitim alma durumlarına göre bir farklılık var mıdır?
- 3-Web 2.0 araçlarının hayat bilgisi derslerinde kullanımı üzerine eğitim alan ve almayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 4-Web 2.0 araçları ile eğitimi almış ve almamış sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarının kullanmanın (öğrenciler, öğretmenler, ders işleniş vb.) avantajları üzerine düşünceleri nelerdir?
- 5-Web 2.0 araçları ile eğitimi almış ve almamış sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarının kullanmanın (öğrenciler, öğretmenler, ders işleniş vb.) dezavantajları üzerine düşünceleri nelerdir?

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Creswell (2007)'e göre durum çalışması; araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır. Bu bağlamda bu araştırma ile Web 2.0 eğitimi almış ve almamış sınıf öğretmenlerinin penceresinden bakarak hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarının kullanımı hakkında bir durum ortaya koymak amaçlanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örneklem yoluyla seçilmiş toplamda 20 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenlerinden onu Web 2.0 araçları üzerine hizmet içi eğitim yolu ile veya farklı eğitim kanallarıyla eğitim almış, diğer onu da konu ile ilgili herhangi bir eğitim almamıştır. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1*Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler*

Web 2.0 eğitimi almış sınıf öğretmenleri		Web 2.0 eğitimi almamış sınıf öğretmenleri	
Cinsiyet	Frekans (f)	Cinsiyet	Frekans (f)
Erkek	4	Erkek	5
Kadın	6	Kadın	5
Toplam	10	Toplam	10
Hizmet Süresi		Hizmet Süresi	
1-5 Yıl	3	1-5 Yıl	1
6-10 Yıl	5	6-10 Yıl	3
11-15 Yıl	1	11-15 Yıl	3
15 Yıl Üzeri	1	15 Yıl Üzeri	3
Lisans Üstü Eğitim		Lisans Üstü Eğitim	
Yüksek Lisans	3	Yüksek Lisans	2
Doktora	1	Doktora	-

Tablo 1 incelendiğinde her iki grupta eşit sayıda sınıf öğretmenin yer aldığı anlaşılmaktadır. Her iki grupta da yüksek lisans yapmış sınıf öğretmeni bulunurken eğitim almış grupta 1 tane doktora mezunu sınıf öğretmeni bulunmaktadır. Hizmet süreleri incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin genel olarak yeterli mesleki tecrübeye sahip olduklarını söylemek mümkündür.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışma kapsamında üç farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlardan ilki yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Görüşme formları, katılımcıların belirli bir konu hakkındaki düşüncelerini derinlemesine almak amacıyla kullanılan veri toplama araçlarıdır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda, önceden belirlenmiş sorular bulunmakla birlikte katılımcılar cevaplarını serbestçe ifade edebilirler (Karataş, 2017). Bu yöntem, öğretmenlerin Web 2.0 araçları hakkında derinlemesine düşüncelerini ortaya koymalarına olanak tanımıştır (Berg ve Lune, 2015). Bu kapsamda alan uzmanı akademisyen görüşlerinden yararlanarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bu form sınıf öğretmenlerinin kullandığı Web 2.0 araçlarının neler olduğu, bunların kullanımı üzerine düşüncelerinin neler olduğu gibi Web 2.0 araçlarının kullanımı üzerine beş sorudan oluşmaktadır. İkinci veri toplama aracı gözlem formudur. Gözlem formu da benzer şekilde hayat bilgisi dersinde kullanılan Web 2.0 aracının ne olduğu, nasıl kullanıldığı gibi ifadelerden oluşmaktadır. Her iki form araştırmacı dışında sınıf öğretmenliği alan uzmanı birisi doçent ve diğer doktor öğretim üyesi ünvanında iki akademisyenin görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Böylece daha objektif yansımalar için dönütler alınmıştır. Bu durum geçerlik ve güvenilirliğin artırılmasında önemli bir faktördür. Öğretmenlerin derslerinde Web 2.0 araçlarını nasıl kullandıklarını incelemek için sınıf gözlemleri gerçekleştirilmiştir. Doğrudan gözlem katılımcıların farkında oldukları bir ortamda gerçekleştirildiğinde, araştırmacının olayları nesnel bir bakış açısıyla değerlendirmesine yardımcı olur (Patton, 2015). Araştırmanın üçüncü veri toplama aracı saha notlarıdır. Saha notları nitel araştırmada araştırmacının veri toplarken gördüklerini, deneyimlerini, duyduklarını ve düşüncelerinin ifade ettiği yazılı ifadelerdir (Uzuner, 1999). Gözlemler gidilen okullarda hayat bilgisi derslerine birer ders saati girilerek gerçekleştirilmiştir ve yine bu süreçte gerek öğretmenler odasında gerek bireysel sohbetler esnasında saha notları alınmıştır. Bu bağlamda hem gözlem formundaki maddelere bağlı kalınarak doldurulan formlardan hem de alınan saha notlarından yer yer bulgularda sunulmuştur. Toplanan veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analiz, elde edilen verileri özetleyerek ve yorumlayarak mevcut durumu anlamayı amaçlayan bir analiz tekniğidir. Bu yöntemde veriler, belirlenen temalara göre kategorize edilip anlaşılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bunun için görüşme formunda yer

alan soru maddelerinden yola çıkarak bir analiz çerçevesi çizilmiş, görüşme, gözlem ve saha notları ilgili maddeleri yansıtacak şekilde bulgulara verilmiştir. Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik; inandırıcılık, tutarlılık, aktarılabirlik gibi kavramlarla ifade edilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bunun için araştırma sürecinde yapılan işlemler ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmış, görüşme, gözlem ve saha notlarından örnek ifadelere yer verilmiştir. Ayrıca bu süreçlerde alan uzmanı iki akademisyenin görüş, dönüt ve düzeltmelerinden de yararlanılmıştır. Araştırma için Bayburt Üniversitesi Etik Kurulu'nun 23.07.2024 tarih ve 207 sayılı kararı ile etik kurul izni alınmıştır.

BULGULAR

Araştırma kapsamında ulaşılan bulgular sırası ile sunulmuştur. Araştırmanın ilk sorusu doğrultusunda Web 2.0 araçları üzerine eğitim alan ve almayan sınıf öğretmenlerinin düşünceleri Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2

Sınıf Öğretmenlerinin Derslerde Web 2.0 Araçlarını Kullanmak Üzerine Düşünceleri

Web 2.0 eğitimi almış sınıf öğretmenleri		Web 2.0 eğitimi almamış sınıf öğretmenleri	
Görüşler	Frekans (f)	Görüşler	Frekans (f)
Derste dikkat çekme ve eğlenceli öğretim sağlama	10	Derste dikkat çekebilir ancak çok zaman alıcı	7
Motivasyonu artırma	7	Teknolojik yeniliklere uyum sağlamak güç	3
Etkileşimli öğrenmeyi sağlama	4	Sınıf yönetimini zorlaştırabilme	4
Kalıcı öğrenmeyi sağlama	3	Derslerde kullanılabilir ancak öğretimde bir farklılık oluşturmaz.	2
Zamandan tasarruf sağlama	4	Dersi oyun haline getirebilme ve neticede başarıya katkı sağlamama	1
Öğrenci merkezli ders işleme imkânı sunma	1		
Farklı zekâlara sahip öğrencilere hitap etme	2		

Tablo 2’ye göre Web 2.0 üzerine eğitimi olan sınıf öğretmenleri web 2.0 araçlarını derslerde; dikkat çekme, motivasyon artırma, eğlenceli ve kalıcı öğrenme ortamı oluşturma, farklı zekâlara sahip öğrencilere hitap etme gibi açılardan kullanılabileceğini ve böylece zamandan tasarruf sağlanabileceğini belirtmişlerdir. Web 2.0 eğitimi almayan sınıf öğretmenleri ise yeni teknolojilere uyum sağlamanın zor olduğunu, bu araçların sınıf yönetimini zorlaştırabileceğini ve dersi bir oyuna dönüştürebileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca Web 2.0 üzerine eğitimi olmayan öğretmenlerin yedisi bu araçların derslerde dikkat çekebileceğini ancak çok zaman alacağını düşünmektedir. Ancak konu ile ilgili eğitimi olan öğretmenlerden dördü ise aksine zamandan tasarruf sağlanabileceğini ifade etmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinden bazıları şöyledir:

Ö1: “Web 2.0 araçları sayesinde derslerdeki katılım artıyor”

Ö13: “Öğrenci merkezli öğretim teknikleri sayesinde öğrencilerle daha sağlıklı bir iletişim kurabiliyorum.”

Ö11: “Web 2.0 araçlarını derslerde kullandığınız zaman zaman dersler daha eğlenceli hale geliyor ve müthiş keyifli geçiyor. Çocuklar zamanın nasıl geçtiğini fark etmiyorlar bile.”

Ö18: “Web 2.0 üzerine bir eğitimim yok. Ayrıca zaten olsa bile konuları zor yetiştiriyorum, kullanamam”

Ö.10: “Her gün yeni bir araç çıkıyor. Bu araçlara alışmak zor. Hangi birini kullanabiliriz ki?”

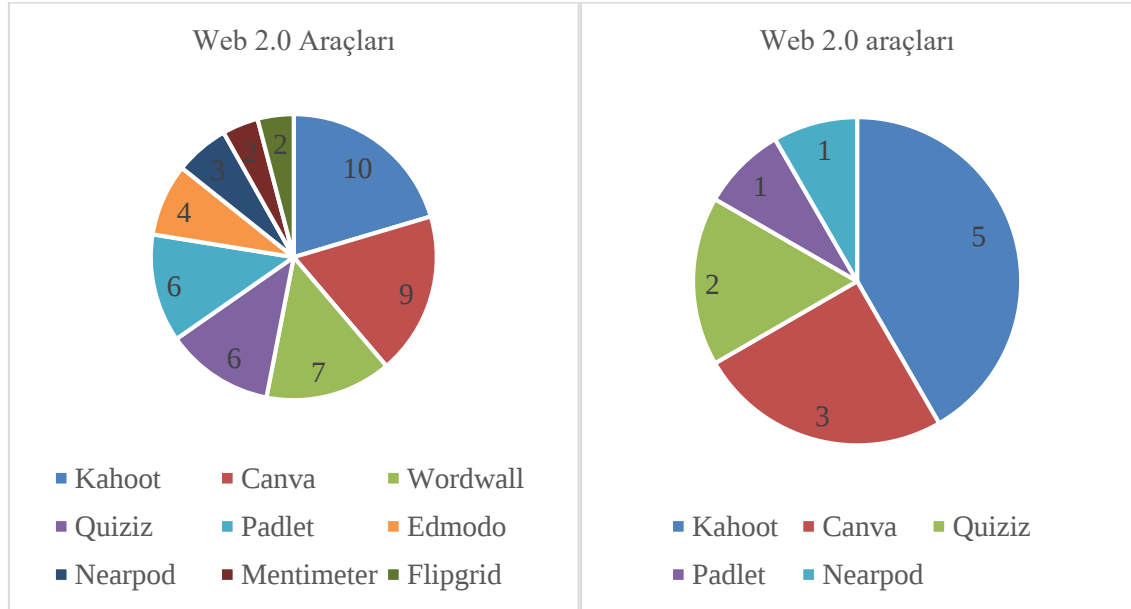
Yukarıda verilen sınıf öğretmenlerine ek olarak araştırmacının saha notlarından aldığı bir ifade ise şöyledir:

“Öğretmenler odasında enerjik ve hareketli öğretmenler genelde Web 2.0 ve teknolojinin diğer nimetlerinden yararlanırken (yapay zekâ gibi) diğer öğretmenler tüm bu yeniliklere karşı gibi. Alışkanlıklar kolayca terk edilmiyor. Öğretmenler odasındaki konuşmalarda genelde zamanın yetmediği konuşuluyor.”

Web 2.0 araçları ile ilgili eğitim alan ve almayan sınıf öğretmenlerinin bildikleri veya kullandıkları araçlar ise şekil 1’de karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Şekil 1

Web 2.0 Araçları Üzerine Eğitimi Olan Ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Bildikleri Web 2.0 Araçları

Gözlem formunda yer alan bir not şöyledir:

“Sınıf öğretmenleri özellikle de Web 2.0 eğitimi almış olanlar, daha çok araç sıralayabilirdi aslında. Ancak aralarda yapılan görüşmelerde kullanmayacakları Web 2.0 araçlarını öğrenmek yerine kullanabildiklerini en etkili şekilde kullanmayı tercih ettikleri anlaşılıyor. Diğer yandan eğitim almamış sınıf öğretmenleri daha çok popüler olan araçları biliyorlar. O da daha çok çevrelerinden duydukları, gördükleri uygulamalar.”

Hayat bilgisi dersinde bu araçların kullanımı üzerine olan düşünceler ise Tablo 3’teki gibidir.

Tablo 3

Hayat Bilgisi Derslerinde Web 2.0 Araçlarının Kullanımı Üzerine Sınıf Öğretmenlerinin Düşünceleri

Web 2.0 eğitimi almış sınıf öğretmenleri		Web 2.0 eğitimi almamış sınıf öğretmenleri	
Görüşler	Frekans (f)	Görüşler	Frekans (f)
Hayat bilgisi dersinde derse girişte öğrencilerin dikkatini çekmek için	7	Konuları somut hale getirmek için	3
Konuları tekrar ederken ve özetlemekte	4	Özet bilgi vermek için	2
Ders için etkinlik tasarlarlarken	4	Yarışmalarda	4
Ölçme değerlendirme	5		

Tablo 3 incelendiğinde Web 2.0 hakkında eğitimi olan sınıf öğretmenleri hayat bilgisi derslerinde derse girişte dikkat çekmede, etkinlik tasarlamada, konu tekrarında, ölçme ve değerlendirmede bu araçların kullanılabilceğini belirtmişlerdir. Web 2.0 eğitimi olmayan sınıf öğretmenleri ise konuları somutlaştırmada ve yarışmalarda kullanılabilceğini ifade etmişlerdir. Her iki grupta toplamda altı öğretmen ise konuları özetlerken bu araçların kullanılabilceğini belirtmişlerdir. Öğretmen ifadelerinden örnekler şöyledir:

Ö16: “Değerler eğitimi sırasında örnek olaylarla zenginleştirilmiş ders içerikleri hazırlıyorum”

Ö6: “Kahoot, değerlendirme için çok kullanışlı.”

Ö14: “Canva ile sunumlar daha ilgi çekici hale geliyor. Ben genelde sunumları hazırlarken canvadan yararlanıyorum”

Ö.10: “Özellikle konu tekrarı için Wordwall çok etkili.”

Ö.2: “Quizizz ile eğlenceli aktiviteler yapıyorum. Ders sonlarında değerlendirme yaparken, konuyu özetlerken ya da bazen konu tekrarlarını bu şekilde yapabiliyorum. Öğrencilerin cevap veremediği sorular filan hepsi bir dönüt oluyor aslında. Derslere en katılmayan öğrenci bile bu sayede bakıyorum parmağını kaldırıyor.”

Ö1: “Ben kullanmıyorum ama kahoot filan en çok karşılaştığım uygulamalardan.”

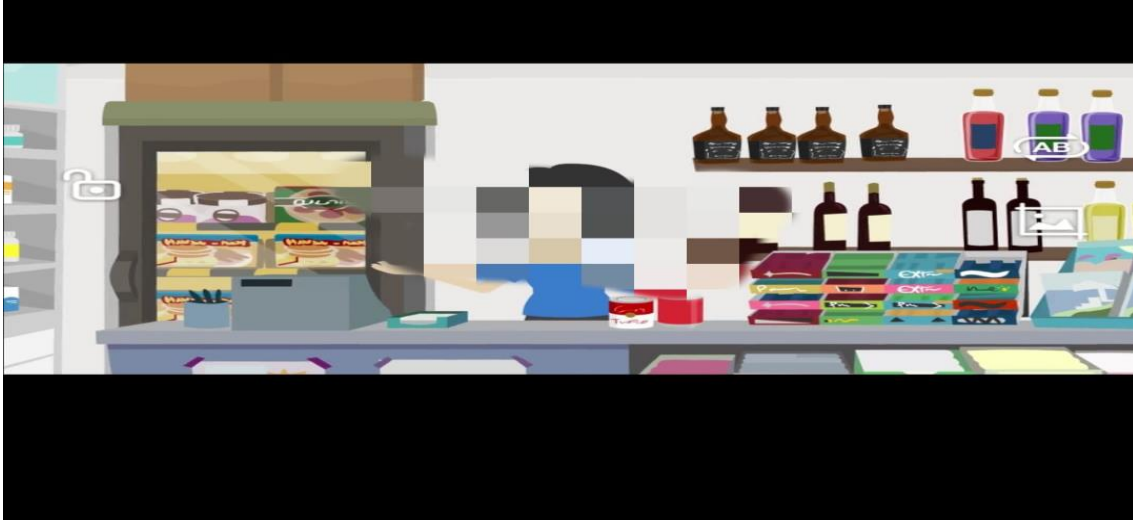
Ö.3: “Kahoot’u duydum ama hiç kullanmadım. Arkadaşlardan görüyorum yarışma filan yapıyorlar. Ben de kullanacak olsam arada bir öğrenciler dersten sıkıldığında yarışma için kullanırdım. Ben de farklı yollarla yapıyorum.”

Ö.9: “Açıkçası ben kullanmıyorum ama kullansam konuları somutlaştırmak için kullanırdım.”

Yukarıda yer alan ifadelerden yola çıkarak Web 2.0 üzerine eğitimi almayan sınıf öğretmenlerinin bu araçları henüz kullanmamalarına rağmen kullandıkları zaman oldukça etkili kullanabilecekleri ortaya çıkmaktadır. Örneğin konuları somutlaştırma ifadesi tam da somut işlemler dönemine denk gelen ilkökul öğrencileri için oldukça dikkat çekicidir. Konuyla ilgili aşağıda gözlem esnasında çekilmiş bir fotoğraf örneği sunulmuştur.

Şekil 2

Hayat Bilgisi Derslerinde Web 2.0 Araçları ile İlgili Bir Örnek

Şekil 2’de sağlığı korumak için uygun olmayan davranışlarda değişiklik yapmak üzere Web 2.0 aracı ile tasarlanmış bir etkinlik görülmektedir. Bu ve benzeri örnekleri artırmak mümkündür. Gözlem esnasında alınan notlardan araştırmacının konu ile görüşü şöyledir:

“Ders boyunca öğrencilerin dersten zevk aldığı çok net görülüyor. Herkes aktif, derste parmak kaldırmayan öğrenci neredeyse yok gibi. Süreç doğru yönetildiğinde eğlenerek etkili öğrenmenin olmaması için hiçbir neden yok...”

Yukarıda verilen görüşler ve örnekten yola çıkarak Web 2.0 araçlarının iyi tasarlandığında hayat bilgisi derslerinde dikkat çekmeden konunun somutlaştırılmasına, dersin içeriğinin zenginleştirilmesinden ölçme değerlendirmesine etkili bir şekilde kullanılabildiği ve dersin daha etkili ve eğlenceli bir hale geldiğini ifade etmek mümkündür.

Hayat bilgisi derslerinde bu araçları kullanmanın avantajları üzerine sınıf öğretmenlerinin düşünceleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Hayat Bilgisi Derslerinde Web 2.0 Araçlarını Kullanmanın Avantajları Üzerine Sınıf Öğretmenlerinin Düşünceleri

Web 2. 0 eğitimi almış sınıf öğretmenleri		Web 2.0 eğitimi almamış sınıf öğretmenleri	
Görüşler	Frekans (f)	Görüşler	Frekans (f)
Öğrencilerin derse olan ilgisini artırma	6	Rutin dışına çıkma ve oyunla öğretim	4
Motivasyonu artırma	4	Öğretmeni yormaması	4
Aktif öğrenme sağlama	3	Dersi sıkıcılıktan kurtarma	3
Eğlenceli sınıf ortamı	5		
Anlık geri bildirim sağlama	4		
Farklı öğretim	2		

Tablo 4’ e göre Web 2.0 üzerine eğitim almış sınıf öğretmenleri hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarından yararlanmanın derse ilgiyi ve motivasyonu artırma, farklı öğretim imkânı sunma, anlık geri bildirim sağlama, aktif ve eğlenceli sınıf ortamı sağlama gibi avantajlardan

bahsetmişlerdir. Eğitimi olmayan sınıf öğretmenleri ise oyunla öğretim, öğretmeni yormama, dersi sıkıcılıktan kurtarma gibi avantajlarından bahsetmişlerdir. Öğretmen ifadelerinden örnekler şöyledir:

Ö8: “Bir kere en başta öğrencinin derse ilgisini inanılmaz artırıyor. Sonra ders eğlenceli hale geliyor. O klâsik öğretimin dışına çıkıyoruz.”

Ö10: “Hocam en pasif öğrenci bile bu sayede aktif hale geliyor. Bilse de bilmese de parmak kaldırıyor. Benim için bunu görmek bile sevindirici. Eksik öğrenmeler çok çabuk fark edilebiliyor. Hemen geri dönüt verebiliyorum.”

Ö12: “Hocam tek bir kelime ile eğlenceli öğrenme.”

Ö14: “Şunu söyleyebilirim. Ders bir kere sıkıcılıktan çıkıyor. Farklı öğretim imkânı sunmuş oluyoruz. Eğlenceli bir ortam halini alıyor. Ama tabi sürekli olduğunda ders bir oyunmuş gibi bir algıya da yol açabiliyor.”

Ö7: “Ben kullanmıyorum ama şunu ifade edebilirim. Dersi rutinin dışına taşıyıp oyunlaştırma imkânı sunuyor.”

Ö15: “Ben her ne kadar kullanmasam da kullananlarda gördüğüm öğretmeni bu iş çok yormuyor. Zaten her şey hazır gibi. Biz ders öncesinde birçok hazırlık yaparken bunları kullananlar hemen sınıfta açıp uyguluyor.”

Tablo 4’te yer alan örnekler incelendiğinde son ifadede (Ö15) Web 2.0 araçları ile ders işlenirken herhangi bir hazırlık gerekmediği gibi bir algı olduğu görülmektedir. Oysa ki bu araçlarla ders işleyebilmek için de ders öncesinde hazırlık yapılmaktadır. Dolayısı ile bu yorumun eksik bilgiden kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Hayat bilgisi derslerinde bu araçları kullanmanın dezavantajları üzerine görüşler ise Tablo 5’teki gibidir.

Tablo 5

Hayat Bilgisi Derslerinde Web 2.0 Araçlarını Kullanmanın Dezavantajları Üzerine Sınıf Öğretmenlerinin Düşünceleri

Web 2. 0 eğitimi almış sınıf öğretmenleri		Web 2.0 eğitimi almamış sınıf öğretmenleri	
Görüşler	Frekans (f)	Görüşler	Frekans (f)
Dersi rutine dönüştürme	8	Çok fazla hazırlık gerektirmesi	7
Zaman yönetimi	4	Dersi bir oyuna dönüştürmesi	5
		Ekran bağımlılığı	5
		Zaman yönetimi	4
		Sınıf yönetimini zorlaştırma	4
		Dikkat dağınıklığı	3

Tablo 5’te yer alan görüşlerde her iki grupta yer alan öğretmenlerden toplamda sekizi zaman yönetiminin bir dezavantaj olacağını belirtmişlerdir. Web 2.0 eğitimi almamış öğretmenler daha çok ders için çok fazla hazırlık gerektirmesi, ekran bağımlılığı, sınıf yönetiminin zorlaşması gibi açılardan dezavantaj oluşturacağı görüşündedir. Öğretmen görüşlerinden örnekler şöyledir:

Ö18: “Hocam çok bir dezavantajı olduğunu düşünmüyorum ama illa bir şey söylemek gerekirse iyi hazırlanmadığında sınıf yönetimi zor olabilir. Onun dışında bir şey söylemek zor bence.”

Ö20: “Her şeyde olduğu gibi bu araçları da her ders kullanırsanız artık o ilgi çekiciliği, cazibesi kalmayacaktır. Bir ara baktım bu bir rutine dönüştü. Hemen azalttım. Öğrencilerin

özlemleri için bekliyorum. Çok sık kullanmak yerine arada bir kullanmak gerektiğini düşünüyorum.”

Ö9: “Açıkçası benim en büyük endişem bu tür araçlarla ders hazırlamak çok fazla zaman gerektirir. Hazırlaması zor bence”

Ö13: “Derste öğrenci kontrolünün çok zor olacağını düşünüyorum. Çocuklar normalde durmuyor zaten bir de böyle bir şey yapıldığında hiç durduramayız.”

Ö17: “Günümüzde öğrencilerin çok fazla ekran başında olduğunu düşünüyorum. TV, bilg., tabletle geçiyor hayatları zaten. Daha fazla ekran bağımlılığına gerek olmadığını düşünüyorum.”

Ö19: “Bu şekilde işlenen dersler öğrencilere daha çok oyun gibi geliyor. Bu da dikkatleri dağıtıyor bence. Ders amacının dışına çıkıyor.”

Yukarıda yer alan ifadelerle göre her iki gruptaki sınıf öğretmenleri zaman yönetimi konusunda ve derslerde çok sık kullanıldığında dersin rutinleşeceği ya da bir oyun haline dönüşebileceği hususunda endişelidir. Ayrıca Web 2.0 eğitimi almayan sınıf öğretmenleri dikkat dağınıklığına sebep olabileceğini ve bunun bir dezavantaj olduğunu düşünürken eğitim almış sınıf öğretmenleri aksine dikkati ve motivasyonu artıracak ve bunun bir avantaj olacağı görüşündedirler.

Çalışma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde Web 2.0 üzerine eğitim almış sınıf öğretmenlerinin bu araçları hayat bilgisi derslerinde daha çok kullandıkları, çeşitli endişeleri olmasına rağmen Web 2.0 araçları ile ders işlemenin daha avantajlı olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Web 2.0 araçları üzerine eğitimi olmayan sınıf öğretmenlerinin de benzer şekilde derslerde hayat bilgisi derslerinde dikkat çekme, konuları özetlemede vs. kullanılabileceği ancak çok zaman alabileceği, dikkat dağınıklığına neden olabileceği, sınıf yönetimini zorlaştırabileceği gibi sebeplere bağlı olarak bu araçları kullanmadıkları tespit edilmiştir. Bu durum alanyazındaki çalışmalardan yola çıkılarak aşağıda tartışılmıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik gerçekleştirilen bu çalışmada ilk olarak Web 2.0 üzerine eğitimi almış ve almamış öğretmenlerden bu araçların derslerde kullanımı üzerine görüşleri alınmıştır. Web 2.0 üzerine eğitimi olan sınıf öğretmenleri web 2.0 araçlarını derslerde; dikkat çekme, motivasyon artırma, eğlenceli ve kalıcı öğrenme ortamı oluşturma, farklı zekâlara sahip öğrencilere hitap etme gibi açılardan kullanılabileceğini ve böylece zamandan tasarruf sağlanabileceğini belirtmişlerdir. Web 2.0 eğitimi almayan sınıf öğretmenleri ise yeni teknolojilere uyum sağlamanın zor olduğunu, bu araçlarını sınıf yönetimini zorlaştırabileceğini ve dersi bir oyuna dönüştürebileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca Web 2.0 üzerine eğitimi olmayan öğretmenlerin yedisi bu araçların derslerde dikkat çekebileceğini ancak çok zaman alacağını düşünmektedir. Ancak konu ile ilgili eğitimi olan öğretmenlerden dördü ise aksine zamandan tasarruf sağlanabileceğini ifade etmiştir. Bu durumun konu ile ilgili eğitimi olan öğretmenlerin bu araçları daha etkili kullandıkları ve deneyimlerinin eğitim almayanlara göre daha fazla olduğundan kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Sınıf öğretmenliği bölümünde görev yapan on öğretim elemanının katılımıyla gerçekleştirilen bir çalışmada öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarını öğretimsel içerikleri öğrencilere dağıtmak amacıyla kullandıkları, işbirliğine dayalı öğrenme ortamları oluşturmak için kullanılabilecek Web 2.0 araçlarını yeterince kullanmadıkları ve gelecekte de kullanmak istemedikleri, Web 2.0 araçlarını kullanırken teknolojik ve pedagojik boyutta sorunlar yaşadıkları, Web 2.0 araçlarını, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarında etkin olarak kullanabilmeleri için hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir (Korucu & Karalar,

2017). Bu durum Web 2.0 araçları üzerine eğitim alındığında bu araçların kullanılabilceğini göstermektedir. Bu araştırmada da Web 2.0 araçları hakkında eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin bazı endişeleri olduğu görülmüştür. Bu endişeler Web 2.0 araçlarının kullanımı hakkında yetersiz bilgiden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Bir başka çalışmada sınıf öğretmenleri Web 2.0 araçlarını daha çok dersin derinleştirilmesinde ve değerlendirme aşamalarında kullandıklarını belirtmişlerdir (Işık & Karal, 2023). Bu çalışmada da benzer bulgular ortaya konmuştur. Başka bir araştırmanın sonucunda sınıf öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinlik düzeyleri hizmet içi eğitim alanların lehine anlamlı farklılık göstermiştir (Akbaş & Yünkül, 2024). Dolayısı ile konu hakkında eğitim alanlarla almayanlar arasında ortaya konan bu fark da bu araştırmayı desteklemektedir.

Araştırmanın ikinci bulgusunda web 2.0 eğitimi almış sınıf öğretmenlerinin almayanlara göre daha çok ve çeşitli araçlar sıraladıkları görülmüştür. Sınıf öğretmenleri daha çok popüler uygulamalar olan; kahoot, canva, wordwall, quiziz, padlet, edmodo gibi uygulamaları bilmektedir. Ancak yapılan bir çalışmada öğretmenlerin 8 farklı amaçla kullanabileceği 28 farklı Web 2.0 aracı sıralanmıştır (Elmas & Geban, 2012). Başka bir çalışmada da ilkökul seviyesinde yararlanılabilecek 15 kategoride 38 web 2.0 aracı belirlenmiş ve bu web araçlarının kullanım alanlarına yer verilmiştir (Çelebi & Satırlı, 2021). Bu çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenleri 10 farklı Web 2.0 aracı sıralamıştır. Bu sonuç sınıf öğretmenlerinin eğitim almalarına rağmen az sayıda Web 2.0 aracı ismi sıraladıklarını düşündürebilir. Ancak öğretmenlerle yapılan görüşmelerden ve saha ziyaretlerinden yola çıkarak sıralanan bu araçların derslerde çeşitlendirilerek kullanılması halinde oldukça yeterli olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü zaten her derste bu araçları kullanmak gerekmemektedir ve ihtiyaç halinde çeşitlendirilerek kullanılması durumunda sıralanan araçlar yeterli olabilir. Bu durumda konu ile ilgili eğitim almayan sınıf öğretmenlerinin de çok fazla olmasa bile en azından birkaç farklı araç öğrenmelerinin dersleri monotonluktan kurtarmaya yetebileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın üçüncü bulgusunda Web 2.0 hakkında eğitimi olan sınıf öğretmenleri hayat bilgisi derslerinde derse girişte dikkat çekmede, etkinlik tasarlamada, konu tekrarında, ölçme ve değerlendirmede bu araçların kullanılabilceğini belirtirken Web 2.0 eğitimi olmayan sınıf öğretmenleri ise konuları somutlaştırmada ve yarışmalarda kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Ancak bu öğretmenler Web 2.0 araçlarını deneyimlediklerinde konu ile ilgili daha farklı ve detaylı bilgi verecekleri düşünülmektedir. Her iki grupta toplamda altı öğretmen ise konuları özetlerken bu araçların kullanılabilceğini belirtmişlerdir. Alanyazında görülen çalışmalarda da sınıf öğretmenlerinin bu çalışmada olduğu gibi hayat bilgisi derslerinde dikkat çekme, motivasyon, konuları somutlaştırma, ölçme ve değerlendirme gibi amaçlarla bu araçları kullandıkları tespit edilmiştir (Avcı & Atik, 2020; Işık & Karal, 2023; Yılmaz & Cerit, 2024).

Hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarını kullanmanın avantajlarına dair bulgulara Web 2.0 üzerine eğitim almış sınıf öğretmenleri hayat bilgisi derslerinde Web 2.0 araçlarından yararlanmanın derse ilgiyi ve motivasyonu artırma, farklı öğretim imkânı sunma, anlık geri bildirim sağlama, aktif ve eğlenceli sınıf ortamı sağlama gibi avantajları sıralamışlardır. Eğitimi olmayan sınıf öğretmenleri ise oyunla öğretim, öğretmeni yormama, dersi sıkıcılıktan kurtarma gibi avantajlardan bahsetmişlerdir. Her iki grup bu araçların hayat bilgisi derslerinde kullanımı ile oluşacak avantajların farkındadır. Alanyazında derslerde Web 2.0 araçlarının avantajları üzerine bu çalışmayı destekler nitelikte birçok çalışma bulunmaktadır (Atalmış & Şimşek, 2022; Elmas & Geban, 2012; Yılmaz, 2023). Akbaş ve Yünkül'ün (2024) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarının eğitimde kullanımının öğretmen ve öğrenci açısından çeşitli yönlerden faydalı buldukları ve bu araçları dersin her aşamasında kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Web 2.0 araçları ile ilgili verilen hizmet içi eğitimlerin yüz yüze, uygulamalı ve nitelikli eğitimlerle verilerek araçların kullanım alanlarına göre düzenlenmesinin hizmet içi eğitimlerin kalitesini arttıracaklarını belirtmişlerdir. Bir başka çalışmada da öğretmenlerin büyük bir kısmı Web 2.0 araçlarının eğitim sürecinde kullanımının

çeşitli yararlarını vurgulamışlar ve derslerinde Web 2.0 araçlarını kullanmaya istekli oldukları ve bu araçları meslektaşlarına da tavsiye ettikleri sonuçlarına ulaşmışlardır (Avcı & Atik, 2020).

Çalışmanın son bulgusunda her iki grupta yer alan öğretmenlerden toplamda sekizi zaman yönetiminin bir dezavantaj olacağını belirtmişlerdir. Web 2.0 eğitimi almamış öğretmenler daha çok ders için çok fazla hazırlık gerektirmesi, ekran bağımlılığı, sınıf yönetiminin zorlaşması gibi açılardan dezavantaj oluşturacağı görüşündedir. Ancak bu görüşlerin bu araçların kullanımı deneyimlendikten sonra değişeceği düşünülmektedir. Çünkü burada Web 2.0 üzerine eğitim almamış sınıf öğretmenlerinin yorumları tahmin ve varsayımlardan ibaret kalmaktadır. Matematik dersi üzerinden gerçekleştirilen bir çalışmada da sınıf öğretmenleri zamanı ayarlayamama, sınıf yönetimi, bağımlılık oluşturma gibi olumsuzluklardan bahsetmişlerdir (Serin, 2024). Bu noktada nitelikli bir eğitimle bu dezavantajların avantaja dönüştürülebileceği düşünülmektedir. Zira bu araştırmanın çalışma grubunda eğitim almamış sınıf öğretmenleri için Web 2.0 araçlarını derslerde kullanmak dersi sıkıcılıktan kurtarıırken eğitim almış sınıf öğretmenleri için bu araçları çok kullanmak dersi rutine dönüştürebilmektedir. Dolayısı ile doğru bir eğitimle bu endişeler giderilebilir ve avantajlar daha da artırılabilir. Çalışma kapsamında tespit edilen bulgulardan yola çıkarak şu öneriler sunulabilir:

-Sınıf öğretmenlerine hizmet içi eğitimler yoluyla uygulamalı Web 2.0 araçları eğitimi verilerek konu hakkında daha detaylı bilgi almaları sağlanabilir.

-Sınıf öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarını kullanma konusundaki endişelerini gidermek üzere sınıf yönetimi, zaman yönetimi gibi konularda eğitimler verilebilir. Eğitim almayan sınıf öğretmenleri için Web 2.0 araçları ile işlenmiş örnekler sunulabilir.

-Hizmet içi eğitime yüz yüze katılamayacak olanlar için çevrim içi ortamda konu ile ilgili eğitim hizmeti sağlanabilir.

-Web 2.0 araçları ile hayat bilgisi derslerinde hazırlanmış örneklerin paylaşılacağı bir platform oluşturularak sınıf öğretmenlerinin hem paylaşım yapmaları hem de paylaşılanlardan yararlanmaları sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Ajjan, H., & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *The Internet and Higher Education*, 11(2), 71-80. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2008.05.002>
- Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin internet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.
- Akpınar, E., Aktamış, H., & Ergin, O. (2005). Fen bilgisi dersinde eğitim teknolojisi kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(1), 93-100.
- Anılan, H., & Kılıç, Z. (2010). Hayat bilgisi dersinde kullanılan performans değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3), 1356-1369.
- Burgaz Uskan, S., & Bozkuş, T. (2019). Eğitimde oyunun yeri. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 123-131.
- Çelebi, M., & Satırlı, G. (2021). Eğitimde Web 2.0 uygulamaları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 46(208), 1-12.
- Çetinkaya, M., & Taş, E. (2016). Web destekli ve etkinlik temelli ölçme değerlendirme materyali geliştirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 21-28.

- Demir, M., Kaya, M., Çelik, A., Filiz, T. (2024). The effect of technology-based mathematics teaching on mathematics performance: A second-order meta-analysis. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 14(2), 260-285
- Deperlioğlu, O., & Köse, U. (2010). Web 2.0 araçlarının eğitimde kullanımına genel bir bakış. *International Journal of Social and Educational Sciences*, 1(2), 338-348. <https://doi.org/10.5281/zenodo.123456>
- Durualp, E., & Aral, N. (2010). Altı yaşındaki çocukların sosyal becerilerine oyun temelli sosyal beceri eğitiminin etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 160-172. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/87465>
- Ekici, G. (2016). Öğretmen adaylarının "bilgisayar" kullanımına ilişkin metaforik algıları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(3), 755-781.
- Elmas, R., & Geban, Ö. (2012). Web 2.0 araçlarının fen bilgisi öğretiminde kullanımı ve öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 153-167.
- Gelbal, S., & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Gömleksiz, M. N., Yıldırım, F., & Yetkiner, A. (2011). Hayat bilgisi dersinde alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 823-840.
- Horzum, M. B. (2011). İlköğretim öğrencilerinin bilgisayar oyunu bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 56-68.
- Karaca, F., & Aktaş, N. (2019). Ortaöğretim kurumu öğretmenlerinin Web 2.0 uygulamaları için haberdarlıklarının, yeterlilik düzeylerinin, kullanım sıklıklarının ve eğitsel amaçlı kullanım biçimlerinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2). <https://doi.org/10.17556/erziefd.47341>
- Karadeniz, O., & Faiz, M. (2022). *Eğitsel oyunlarla hayat bilgisi öğretimi*. Pegem Akademi.
- Karataş, Z. (2017). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişimi: Nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-86.
- Kayaduman, H., Sırakaya, M., & Seferoğlu, S. S. (2011, Şubat). Eğitimde FATİH projesinin öğretmenlerin yeterlilik durumları açısından incelenmesi. *XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri İnönü Üniversitesi, Malatya*.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Özel, E. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojilerine yönelik tutum ve davranışları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, (31), 129-144.
- Paliç, G., & Akdeniz, A. R. (2012). Beyin temelli öğrenmeye dayalı web destekli bir öğretim materyalinin tasarlanması ve değerlendirilmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 6(1), 67-93.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (4th ed.). SAGE Publications.
- Sevencan, F., & Çilingiroğlu, N. (2007). Sağlık alanındaki araştırmalarda kullanılan niteliksel veri toplama yöntemleri. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(1), 1-6.

- Uzuner, Y. (1999). Niteliksel araştırma yaklaşımı. A. A. Bir (Ed.). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* içinde (s. 173-193). Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

With the influence of technology, the role of digital tools and resources is growing in education, just as it is in all areas of life. Rapid shifts in the education system are driven by technology's impact, and digitalization in education is advancing at an accelerating pace. This situation affects teaching processes and shapes every aspect, from methods and techniques to materials used in lessons. Digitalization brings about a transformation for both teachers and students. Moreover, this transformation will influence not only the present but also the future. Therefore, primary school teachers, who play a crucial role in foundational education, must adapt to this change.

The beginning of education supported by digital technologies has become possible with the introduction of computers into classroom environments and the integration of the Internet into educational materials. These developments have led to the beginning of a new era in education by supporting important learning processes such as access to information, information sharing, and cooperation of students (Akpınar, Aktamış, & Ergin, 2005). The use of technology in education first started with the aim of facilitating access to information, but over time it has turned into a versatile learning ecosystem. The first stage of this transformation was experienced in the Web 1.0 era when the internet began to be used as a source of information in education. Web 2.0 has transformed the Internet into a more dynamic and interactive platform by providing Internet users with opportunities to create, share, and interact with content (Kayaduman et al., 2011). This shift has supported student-centered learning approaches and added more collaboration and interaction to learning processes. The emergence of advantageous situations related to the use of Web 2.0 tools depends on the perspectives of primary school teachers towards these tools, their ability to use these tools, and their adaptation to education and training processes by updating themselves. Therefore, this study, is aimed to comparatively examine the use of Web 2.0 tools in life studies lessons in line with the opinions of primary school teachers who have received training on this subject and those who have not. For this, a case study, one of the qualitative research methods, was used in the research. The study group of the research consists of a total of 20 primary school teachers selected through purposive sampling. From the primary school teachers, he received training on Web 2.0 tools through in-service training or different training channels, and the other ten did not receive any training on the subject. Within the scope of the study, three different data collection tools were used: semi-structured interview form, observation form, and field notes. The interview and observation form was prepared and applied by making use of the opinions of academicians. The collected data were analyzed by descriptive analysis.

When the findings of the study are evaluated in general, it is understood that primary school teachers who have been trained on Web 2.0 use these tools more in life science lessons, and although they have various concerns, they think that it is more advantageous to teach with Web 2.0 tools. It has been determined that primary school teachers who are not trained on Web 2.0 tools do not use these tools due to reasons such as attracting attention, summarizing the subjects, etc., but it can take a lot of time, cause distraction, and make classroom management difficult. When the research findings were examined in detail, firstly, the opinions of the teachers who received and did not receive training on Web 2.0 were taken on the use of these tools in the lessons. Primary school teachers who have training on Web 2.0 can use Web 2.0 tools in lessons; They stated that it can be used in terms such as attracting attention, increasing

motivation, creating a fun and permanent learning environment, appealing to students with different intelligences, and thus saving time. Primary school teachers who did not receive Web 2.0 training stated that it was difficult to adapt to new technologies and that these tools could make classroom management difficult and turn the lesson into a game. In addition, seven of the teachers who are not trained in Web 2.0 think that these tools can attract attention in lessons, but they will take a lot of time. In the second finding of the research, it was seen that primary school teachers who received Web 2.0 training listed more and more diverse tools than those who did not. Primary school teachers are mostly popular applications; He knows applications such as Kahoot, Canva, Wordwall, Quiziz, Padlet, and Edmodo. In the third finding of the research, primary school teachers who had training about Web 2.0 stated that these tools can be used in attracting attention at the entrance to the lesson, designing activities, repeating subjects, measurement, and evaluation in life science lessons, while primary school teachers who do not have Web 2.0 training stated that they can be used in concretizing the subjects and competitions. A total of six teachers in both groups stated that these tools could be used while summarizing the topics. In the findings on the advantages of using Web 2.0 tools in life science lessons, primary school teachers who have been trained on Web 2.0 listed the advantages of using Web 2.0 tools in life science lessons such as increasing interest and motivation in the lesson, offering different teaching opportunities, instant feedback, and providing an active and fun classroom environment. Primary school teachers who do not have education talked about advantages such as teaching with games, not tiring the teacher, and saving the lesson from boredom. In the final finding of the study, a total of eight teachers in both groups stated that time management would be a disadvantage. Teachers who have not received Web 2.0 training think that it will be a disadvantage in terms of requiring a lot of preparation for the lesson, screen addiction, and difficulty in classroom management. Based on the findings determined within the scope of the study, the following suggestions can be presented. Primary school teachers can be trained on applied Web 2.0 tools through in-service training to provide them with more detailed information on the subject. To address the concerns of primary school teachers about using Web 2.0 tools, training can be provided on topics such as classroom management and time management.